

**POLSKI HANDEL ZAGRANICZNY ARTYKUŁAMI ROLNO-SPOŻYWCZYMI
W 2018 ROKU (dane ostateczne)**

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), wartość polskiego eksportu w 2018 roku, wyniosła ogółem 223,6 mld EUR i była wyższa niż rok wcześniej o 8,2%. **Udział eksportu towarów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem wyniósł 13,3%**, dla porównania w 2017 roku udział ten był na poziomie 13,5%.

Z kolei wartość importowanych do Polski towarów w 2018 roku wyniosła 228,2 mld EUR, co oznaczało wzrost w odniesieniu do poprzedniego roku o 10,7%. **Udział artykułów rolno-spożywczych w wartości całego polskiego importu stanowił 8,8%**, wobec 9,4% w 2017 r.

Saldo w polskim handlu zagranicznym ogółem było ujemne i w analizowanym okresie wyniosło -4,6 mld EUR (w 2017 r.: +0,5 mld EUR). Natomiast saldo w handlu towarami rolno-spożywczymi pozostało dodatnie i wyniosło 9,7 mld EUR (w 2017 roku: +8,5 mld EUR).

* * *

EKSPORT

Według danych Ministerstwa Finansów, wartość eksportu **artykułów rolno-spożywczych w 2018 roku** wyniosła **29 717 mln EUR**, co oznaczało wzrost o 6,8% w stosunku do poprzedniego roku. W 2017 roku wartość zagranicznej sprzedaży była na poziomie 27 813 mln EUR.

Sprzedaż do państw **Unii Europejskiej** wzrosła o 7,9%, a do państw dawnej „piętnastki” o 8,6%. Ogółem na rynek UE sprzedano towary na kwotę **24 549 mln EUR**. W strukturze polskiego eksportu rolno-spożywczego wzrósł udział państw UE, który wyniósł 82,6%, rok wcześniej był on na poziomie 81,8%.

Wartość eksportu do **Wspólnoty Niepodległych Państw (WNP)** wyniosła **1 337 mln EUR** i w stosunku do 2017 roku wzrosła o 3,7%. Sprzedaż towarów rolno-spożywczych do państw WNP w 2018 roku stanowiła 4,5% wartości całego eksportu towarów rolno-spożywczych i była na zbliżonym poziomie jak przed rokiem (4,6%).

Od wielu lat najwięcej artykułów rolno-spożywczych sprzedajemy na rynek niemiecki. W 2018 roku wartość sprzedaży do Niemiec wyniosła **7 181 mln EUR** i w porównaniu z poprzednim rokiem był to wzrost o 9,3% (*6 569 mln EUR w 2017 r.*). Eksport do Niemiec stanowił 24,2% wartości całego eksportu rolno-spożywczego zrealizowanego w 2018 roku.

Na rynek niemiecki najwięcej (wartościowo) sprzedano: papierosów (9,1% eksportu rolno-spożywczego do Niemiec), mięsa drobiowego (7,8%), ryb wędzonych (7,2%, w tym głównie łososia), wyrobów piekarniczych i cukierniczych (5,4%), a ponadto także karmy dla zwierząt, czekolady i wyrobów zawierających kakao, filetów rybnych, ryb przetworzonych i zakonserwowanych, surowego mleka i śmietany, soków z owoców (gł. soku jabłkowego), kukurydzy, syropów cukrowych oraz mrożonych owoców (gł. truskawek i malin).

Znaczący wzrost wartości sprzedaży do Niemiec odnotowano w przypadku: margaryny (o 68%), ziarna żyta (o 58%), kukurydzy (o 45%), przetworzonego tytoniu (o 42%), filetów rybnych (o 40%), papierosów (o 39%), soków owocowych (o 32%) oraz mięsa drobiowego (o 24%), natomiast spadła sprzedaż m.in. cukru (o 46%), jaj ptasich (o 45%) oraz nasion rzepaku (o 37%).

Na drugim miejscu wśród odbiorców polskich produktów rolno-spożywczych znalazła się **Wielka Brytania**. W 2018 roku sprzedano na ten rynek towary o wartości **2 742 mln EUR**, a wzrost w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku wyniósł 6,1% (2 585 mln EUR w 2017 r.). Udział Wielkiej Brytanii w całym eksporcie rolno-spożywczym wyniósł 9,2%. Była ona odbiorcą głównie: mięsa przetworzonego lub konserwowanego (11,6% eksportu rolno-spożywczego do Wielkiej Brytanii), mięsa drobiowego (11,5%), czekolady i wyrobów zawierających kakao (10,2%), papierosów (6,9%), wyrobów piekarniczych i cukierniczych w tym m.in. herbatników i wafli (6,3%). W porównaniu do poprzedniego roku, w głównych grupach towarowych o około 26% wzrosła wartość sprzedaży mięsa drobiowego oraz o 15,9% mięsa przetworzonego i konserwowanego, natomiast wartość sprzedanych papierosów była niższa o 12,7%.

Na trzecim miejscu wśród największych odbiorców polskich towarów rolno-spożywczych znalazła się **Holandia**. W 2018 roku sprzedano tam towary o wartości **2 005 mln EUR**. Oznaczało to wzrost o 15,5% (1 736 mln EUR w 2017 r.) i udział w eksporcie na poziomie 6,7%. W analizowanym okresie do Holandii sprzedawano głównie: papierosy (21,4% eksportu rolno-spożywczego do Holandii), mięso drobiowe (9,6%), czekoladę i wyroby zawierające kakao (5,3%), ale również mięso wołowe, soki owocowe, w tym przede wszystkim sok jabłkowy. W porównaniu do 2017 roku, w głównych grupach towarowych zaobserwowano wzrost wartości sprzedaży syropów cukrowych o ponad 48%, papierosów o 42%, mięsa drobiowego o 26% oraz czekolady i wyrobów zawierających kakao o około 23%, natomiast spadła wartości wywozu do Holandii jaj ptasich w skorupkach, serwatki oraz mięsa wołowego.

Na czwartej pozycji znalazły się **Włochy**, gdzie sprzedano towary o wartości **1 572 mln EUR**. Oznaczało to w porównaniu do poprzedniego roku wzrost o 1,8% (1 544 mln EUR w 2017 r.) i udział w eksporcie na poziomie 5,3%. W 2018 roku do Włoch

sprzedawano głównie: papierosy, mięso wołowe, i mięso wieprzowe. W porównaniu z 2017 rokiem znacznie wzrosła wartość sprzedaży ryb wędzonych (głównie *lososia i makreli*) oraz papierosów.

Francja była na piątym miejscu z wartością eksportu na poziomie **1 568 mln EUR**. Oznaczało to w porównaniu do poprzedniego roku wzrost o 9,9% (*1 426 mln EUR w 2017 r.*) i udział w eksporcie na poziomie 5,3%. W 2018 roku do Francji sprzedawano głównie: mięso drobiowe, wyroby piekarnicze i cukiernicze (*gl. wafle, herbatniki*), wódkę, syropy cukrowe, mięso przetworzone lub konserwowane oraz ryby wędzone i filety rybne.

Kolejne miejsca wśród ważniejszych odbiorców artykułów rolno-spożywczych zajęły: Republika Czeska – 1 537 mln EUR, Węgry - 783 mln EUR, Belgia – 777 mln EUR, Rumunia – 774 mln EUR oraz Hiszpania - 730 mln EUR.

Do Republiki Czeskiej trafiały najczęściej mięso drobiowe, papierosy, wyroby piekarnicze i cukiernicze (*np. wafle, herbatniki*) oraz sery i twarogi. Z kolei Belgia była odbiorcą przede wszystkim takich towarów jak papierosy i mięso drobiowe, podobnie na Węgry sprzedawano głównie papierosy, mięso drobiowe, wyroby piekarnicze i cukiernicze (*np. wafle, herbatniki*), mięso wieprzowe, a także czekoladę i wyroby zawierające kakao.

Federacja Rosyjska ze względu na utrzymujące się embargo była w 2018 roku na 16 miejscu wśród odbiorców polskiej żywności, co oznaczało spadek o jedną pozycję w stosunku do 2017 roku. Wartość sprzedaży na rosyjski rynek wzrosła o około 10% do poziomu 506 mln EUR. Wzrost ten spowodowany był zwiększeniem eksportu wyrobów piekarniczych i cukierniczych (*gl. wyrobów piekarniczych pikantnych lub solonych oraz wafli*) oraz karmy dla zwierząt.

W porównaniu z 2017 rokiem, wśród pozostałych, ważnych partnerów handlowych odnotowano niemal 2-krotny wzrost wartości eksportu towarów rolno-spożywczych w handlu z Libią. W 2018 roku do tego państwa sprzedano znacznie więcej mleka świeżego oraz serów niż rok wcześniej, co spowodowało wzrost wartości eksportu do około 32 mln EUR. Natomiast większa sprzedaż mięsa drobiowego oraz mleka surowego do Kataru przyczyniła się do wzrostu wartości eksportu do tego kraju o 78%, tj. do poziomu około 15 mln EUR. Ponadto, o 62% wzrosła wartość sprzedaży towarów rolno-spożywczych na Filipiny do 30 mln EUR, głównie dzięki eksportowi mięsa drobiowego oraz mleka w proszku. Wzrost eksportu cukru do Uzbekistanu wpłynął na wzrost wartości polskiego eksportu o 52% do poziomu 17,4 mln EUR. Zarówno do Iraku jak i do Singapuru odnotowano wzrost wartości eksportu o 48%, odpowiednio do poziomu 55,8 mln EUR i 18,5 mln EUR. W przypadku Iraku o takiej sytuacji zdecydowała większa sprzedaż serów, zaś w przypadku Singapuru wyeksportowano z Polski więcej mączki mięsnej i cukru. Natomiast o 33% wzrosła wartość eksportu do Słowenii (158 mln EUR) oraz o 32% do Arabii Saudyjskiej (276 mln EUR).

W przypadku Słowenii do takiego wzrostu przyczynił się większy eksport karmy dla zwierząt a także, w mniejszym stopniu, mięsa wołowego i drobiowego, jeśli zaś chodzi o Arabię Saudyjską to nastąpił wzrost sprzedaży pszenicy. W przypadku Turcji odnotowano wzrost sprzedaży towarów rolno-spożywczych ze 160 mln EUR do 198 mln EUR, czyli o 24%, głównie za sprawą większego eksportu mięsa wołowego. Należy również zwrócić uwagę na około 20% wzrost wartości eksportu zarówno na Ukrainę, łącznie do wartości 483 mln EUR, jak i do Norwegii, tj. do poziomu 182,5 mln EUR. Jeśli chodzi o Ukrainę, to taka sytuacja wynikała przede wszystkim ze zwiększonego eksportu karmy dla zwierząt, czekolady oraz mięsa wieprzowego. W przypadku Norwegii był to zwiększony eksport pszenicy i papierosów.

Poza wyżej wymienionymi państwami, odnotowano również znaczący wzrost wartości sprzedaży polskich towarów rolno-spożywczych m.in. do Kuwejtu (*o 32%*), Chin (*o 26%*), Wietnamu (*o 26%*), Szwajcarii (*o 23%*) oraz Egiptu (*o 23%*).

W 2018 r. wartość eksportu towarów rolno-spożywczych z Polski spadła m.in. w obrotach z Nigerią (*o 65%*), Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi (*o 32%*), Hongkongiem (*o 26%*), Brazylią (*o 26%*), Meksykiem (*o 22%*), Białorusią (*o 22%*) oraz Bułgarią (*o 14%*).

W 2018 roku pod względem wartości eksportowano głównie: papierosy, mięso (drobiowe, wołowe, wieprzowe), wyroby piekarnicze i cukiernicze (*herbatniki, wafle, itp.*), czekoladę i przetwory zawierające kakao, syropy cukrowe, karmę dla zwierząt, przetwory z mięsa, sery, ryby (*gł. wędzone i filety*), soki owocowe (*gł. sok jabłkowy*) oraz przetworzone i konserwowane ryby. Wartość eksportu wymienionych wyżej towarów stanowiła około 56% ogólnego wywozu towarów rolno-spożywczych z Polski.

W 2018 roku w porównaniu do roku poprzedniego znacząco wzrosła wartość wywozu m.in.: cebuli (*o 58%*), żyta (*o 57%*), tytoniu przetworzonego (*o 32%*), karmy dla zwierząt (*o 25%*), mrożonych warzyw (*o 21%*), mięsa drobiowego (*o 19%*), soków owocowych - w tym głównie soku jabłkowego (*o 19%*) oraz filetów rybnych (*o 17%*).

Natomiast w tym samym czasie, spośród ważniejszych towarów spadła wartość eksportu m.in.: pszenicy (*o 30%*), jaj ptasich w skorupkach (*o 26%*), cukru (*o 12%*), mięsa wieprzowego (*o 10%*), serwatki (*o 15%*) oraz jabłek (*o 5%*).

IMPORT

W 2018 roku zostały sprowadzone do Polski artykuły rolno-spożywcze na ogólną kwotę **20 033 mln EUR**, co oznaczało wzrost w porównaniu do 2017 roku o 3,9%. W 2017 roku wartość importu wyniosła 19 285 mln EUR.

Z państw UE sprowadzono towary rolno-spożywcze na kwotę **13 951 mln EUR** i w stosunku do poprzedniego roku był to wzrost o 2,3% (*2017 r. – 13 640 mln EUR*), natomiast o 1,9% wzrósł import z państw dawnej „piętnastki” do poziomu 11 897 mln EUR.

Udział przywozu z państw UE stanowił 69,6% ogólnej wartości importu towarów rolno-spożywczych do Polski, rok wcześniej było to 70,7%.

W porównaniu z 2017 rokiem, wartość importu z państw **WNP** wzrosła o 16,6% i wyniosła **908 mln EUR**. W ogólnej strukturze import z WNP stanowił 4,5%, przed rokiem udział ten wyniósł 4%.

Artykuły rolno-spożywcze, które importowano do Polski, tak jak w przypadku eksportu pochodziły głównie z **Niemiec**, a ich wartość w 2018 roku wyniosła około **4 212 mln EUR** i była na zbliżonym poziomie jak przed rokiem. Import z Niemiec stanowił ponad 21% wartości importu rolno-spożywczego ogółem. Najwięcej pod względem wartości sprowadzono z Niemiec: mięsa wieprzowego, czekolady i wyrobów zawierających kakao, karmy dla zwierząt, kawy, wyrobów piekarniczych i ciastkarskich (*w tym m.in. pieczywa herbatników i wafli*), syropów cukrowych, przetworów spożywczych z mąki oraz serów.

Import z Holandii osiągnął wartość 1 705 mln EUR, z Hiszpanii 1 104 mln EUR, z Norwegii 994 mln EUR, z Włoch 917 mln EUR, z Danii 830 mln EUR, zaś z Belgii 704 mln EUR. Ponadto, znaczący udział w imporcie do Polski miały również Francja, Republika Czeska, Wielka Brytania, Ukraina, Argentyna, Brazylia, Węgry, Chiny, Słowacja oraz USA. Import z wymienionych wyżej państw stanowił ponad 77% wartości przywozu towarów rolno-spożywczych do Polski w 2018 roku.

Z Holandii do Polski sprowadzano przede wszystkim rośliny żywe i kwiaty cięte, mięso wieprzowe oraz syropy cukrowe, z Hiszpanii mięso wieprzowe oraz owoce cytrusowe, z Norwegii ryby świeże (*gł. losoś*) i mrożone oraz filety rybne a z Włoch czekolada i wyroby zawierające kakao, wino, winogrona, syropy cukrowe, kawa oraz sery. Natomiast z Danii na polski rynek trafiały najczęściej żywe świnie i mięso wieprzowe, a z Belgii importowano głównie mięso wieprzowe.

W porównaniu z 2017 rokiem, spośród znaczących partnerów handlowych duży, bo ponad 62%-owy, wzrost wartości importu towarów rolno-spożywczych do poziomu 450,7 mln EUR odnotowano w handlu z Brazylią. Znacznie więcej niż rok wcześniej sprowadzono z tego państwa makuchu sojowego. Za sprawą znaczącego importu ze Szwajcarii wody, w tym wód mineralnych oraz karmy dla zwierząt, wartość przywozu towarów rolno-spożywczych z tego państwa wzrosła o około 59% do wartości 58,8 mln EUR. Ponadto, większy import nasion rzepaku wpłynął m.in. na wzrost importu z Rumunii o 48%, do wartości 118,8 mln EUR. Znaczący import ryb mrożonych, makuchu sojowego oraz wyrobów cukierniczych z Rosji spowodował, że wartość przywozu z tego kraju wzrosła o 41%, do około 204 mln EUR. W porównaniu do 2017 roku odnotowano również wzrost wartości importu z Peru o 36% do poziomu 59,5 mln EUR, było to efektem większego importu winogron. Zwiększony import m.in. orzechów oraz owoców cytrusowych wpłynął na wzrost

o 32% wartości importu z Turcji do 212,5 mln EUR. Ponadto import towarów rolno-spożywczych do Polski wzrósł m.in. z takich państw jak: Islandia (o 27%, do wartości 69,7 mln EUR), Kolumbia (o 24%, do 93,3 mln EUR), Szwecja (o 18%, do 320,7 mln EUR), Portugalia (o 15%, do 156 mln EUR), Grecja i Norwegia (o około 15%, do wartości 150 mln EUR i 994 mln EUR), Ukraina (o 13%, do 584 mln EUR), Austria (o 12%, do 265 mln EUR) oraz USA (o 11%, do 370 mln EUR).

W porównaniu do 2017 roku spadek importu odnotowano między innymi w handlu z Mołdową (o 40%), Łotwą (o 27%), Argentyną (o 22%), Wybrzeżem Kości Słoniowej (o 18%), Danią (o 15%), Indonezją (o 13%) oraz Węgrami (o 3%).

Pod względem wartości, najważniejszymi towarami sprowadzanymi do Polski w 2018 roku były: mięso wieprzowe, ryby świeże, makuchy sojowe, karma dla zwierząt, czekolada i wyroby zawierające kakao, syropy cukrowe, filety rybne, tytoń nieprzetworzony, kawa, żywe świny oraz owoce cytrusowe. Ponadto, w znaczących ilościach importowano również wyroby piekarnicze i cukiernicze (m.in. wafle i herbatniki), sery, przetwory spożywcze z mąki, wino, alkohol etylowy (gł. whisky) oraz nasiona rzepaku. Import wymienionych wyżej towarów stanowił 50% całkowitej wartości przywozu towarów rolno-spożywczych do Polski.

Import mięsa wieprzowego pochodził głównie z Niemiec i z Belgii, ryb świeżych z Norwegii i Szwecji, makuchów sojowych z Argentyny i Brazylii, natomiast karma dla zwierząt, czekolada i wyroby zawierające kakao, syropy cukrowe oraz kawa pochodziły głównie z Niemiec. Z kolei tytoń nieprzetworzony był importowany najczęściej z Brazylii, filety rybne z Norwegii i z Chin, żywe świny z Danii, zaś owoce cytrusowe z Hiszpanii.

W stosunku do 2017 roku odnotowano znaczący, bo ponad 47%-owy wzrost wartości importu orzechów i migdałów, których sprowadzono łącznie na kwotę około 166 mln EUR. Ponadto znacznie wzrósł import nasion rzepaku (o 38%), kwiatów ciętych (o 28%), wody, w tym wód mineralnych (o 24%), karmy dla zwierząt (o 23%), makuchu sojowego (o 11%) oraz filetów rybnych (o 11%).

Natomiast spadła wartość importu m.in. makaronu (o 29%), nektaryn i brzoskwiń (o 24%), pszenicy (o 20%), żywych świń (o 16%), oraz mleka w proszku (o 7%).

SALDO

Saldo w obrotach artykułami rolno-spożywczymi było dodatnie i w 2018 roku osiągnęło poziom **9 685 mln EUR**. W porównaniu z 2017 rokiem oznaczało to wzrost o 13,6% (w 2017 r. saldo wyniosło +8 528 mln EUR). Saldo w obrotach z państwami UE również było dodatnie i wyniosło **10 598 mln EUR**. W porównaniu do 2017 roku, był to wzrost o ponad 16%. W 2017 roku w obrotach z państwami UE saldo wynosiło +9 117 mln EUR.

Najwyższe dodatnie saldo uzyskała Polska w obrotach z Niemcami (+2 969 mln EUR), Wielką Brytanią (+2 157 mln EUR), Republiką Czeską (+924 mln EUR), Francją (+870 mln EUR), Rumunią (+655 mln EUR) i z Włochami (+655 mln EUR).

Natomiast tradycyjnie, ujemne saldo było wynikiem handlu m.in. z Norwegią (-812 mln EUR), Argentyną (-549 mln EUR), Brazylią (-432 mln EUR), Hiszpanią (-375 mln EUR), Chinami (-256 mln EUR) i z Danią (-243 mln EUR).